

Suç Önlemenin Önemi ve Etkisi

Ahmet Hamdi AYDIN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi

Özet

Kamu düzeninin sağlanmasında işlenen suçlarla mücadelede ziyade suçun oluşmasını önlemek daha önemli ve etkilidir. Bu çalışmada öncelikle suç, suçlu, suçluluk, suç önleme ve suçla mücadele kavramları ve bu kapsamda reaktif ve proaktif polislik kavramları açıklanacaktır. Daha sonra suç önlemenin toplumun huzuru için önemi ve bunun için polisiye tedbirler, toplum destekli polislik ve insanların ahlaki ve dini açıdan güçlendirilmesinin etkisi tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Suç, Suç Önleme, Toplum Destekli Polislik

Crime Prevention

Abstract

Crime prevention is more important and effective than clarifying the committed crimes, in order to maintain public order. This paper first of all explain the concepts of crime, criminal, criminality, crime prevention and combatting crime, as well as the concepts of reactive and proactive policing. Then, the importance of crime prevention for public safety and the impacts of detective measures, community policing and strengthening community in terms of religious and moral issues.

Key words: Crime, Crime Prevention, Community Supported Policing

1. Giriş

Bu çalışmanın amacı, kamu düzeninin ve toplumun huzurunun sağlanması için suçun önlenmesinin önemini ve etkisini anlatmaktır.

Bu amaçla öncelikle suç, suçlu, suçluluk, suç önleme ve suçla mücadele kavramları ve bu kapsamda reaktif ve proaktif polislik kavramları açıklanacaktır. Devamında güvenlik güçlerinin suçla mücadele hizmet ve uygulamaları örneklerle açıklanacaktır. Bu kapsamda polisiye tedbirler, halkın desteğini almaya yönelik etkinlikler ve insanların ahlaki ve dini açıdan güçlendirilmesine vurgu yapılacaktır. Son olarak, suçun önlenmesinin toplumun huzur ve güvenliği bağlamında önemi tartışılacaktır.

2. Suç ve Suçlulukla Mücadele

Suç, yanlış ya da zararlı olduğu için yasaklanan ve bazı durumlarda cezalandırılan davranışlar, eylemler ve işlemlerdir. Bir anlamda hukuka aykırılıktır ve oluşması halinde cezai yaptırıma tabidir. Suç işleyen kişi de suçludur.

Suç ve suçlulukla mücadele, polisin veya güvenlik güçlerinin yaptığı hizmet, yani polislik işidir. Polislik yani suç ve suçlulukla mücadele türü ve mahiyeti itibarıyla temelde ikiye ayrılır: Suç sonrası ve suç öncesi polislik...

Suç sonrası polislik, işlenmiş olan suç, suçlu ve suçlulukla mücadele demektir. Adli polisin yaptığı hizmettir. Adli polis, suç işlendikten sonra suçun aydınlatılması, suçlularla ilgili gerekli işlemlerin yapılması ve adliye sevk edilmesi faaliyetidir.

Suç sonrası mücadele bir anlamda reaktif polisliktir. Reaktif Polislik, suç işlendikten sonra harekete geçmek

demektir. Yani suç işlenmesi halinde müdahale edip, suçu aydınlatmak ve failler hakkında gerekli hukuki işlemleri yapmak demektir.

Suç öncesi polislik ise önleyici polisliktir. İdari polisi yaptığı hizmettir. Yani işlenmiş suç ve dolayısıyla suçlulukla işi yoktur. Yani suçun işlenmemesine çalışma veya suçu önlemeye çalışma hizmetidir.

Suç öncesi polislik veya önleyici polislik bir anlamda proaktif polisliktir. Proaktif polislik, daha ortada bir suç olmadan önce harekete geçmek demektir. Suç işlenmemesi için caydırıcı polisiye tedbirler almak, suç işlenmesi halinde gerekli hukuki işlemleri yapmak ve müeyyideler uygulamaktır.

Suçun işlenmemesi için önceden tedbir alma anlamına gelen proaktif güvenlik veya polislik, kamu düzenini sağlamada çağdaş ve etkin bir yaklaşımdır. Proaktif güvenlik anlayışında temel ilke insanları suça iten nedenleri ortadan kaldırarak suç işlenmesini önlemektir.

Bu yaklaşımın doğasında bireylerin ve toplumun eğitilmesi, “iyi vatandaş” olarak yaşaması, suç işleyerek kamu düzenine aykırı davranmamak veya haksızlık etmemek suretiyle kaliteli bir hayat yaşaması vardır.

3. Suç Önleme Hizmetleri ve Uygulamaları

İdari veya suç öncesi polisin yaptığı önleyici ve proaktif polislik, “suç önleme” odaklıdır. Suç önleme, gerekli önlemlerin alınarak ve suç nedenlerinin ortadan kaldırılarak suç ve suçluluğun ortaya çıkmadan engellenmesi demektir. Suç önleme, aslında polisliğin veya güvenliği sağlamanın

temelidir. Çünkü önemli ve zor olan, olan suçun işlenmemesini sağlamaktır.

Suçun önlenmesi için eşitli hizmetler yapılır ve uygulamalar gerçekleştirilir. Bunlar 3 grupta toplanabilir:

- Polisiye tedbirler.
- Halkın desteğini almaya yönelik etkinlikler.
- İnsanların ahlaki ve dini açıdan güçlendirilmesi.

Polisiye Tedbirler

Polisiye tedbirler olarak şu uygulamalar sayılabilir:

- Çeşitli önlemler almak (duyuru, uyarı, kapatma, kontrollü giriş-çıkış, camera, radar vs).
- Devriye (yaya ve motorlu).
- Her türlü nöbet tutmak.
- Koruma (yakın ve bina koruma vs).
- Arama-arama uygulamaları.
- Bilgi toplama ve istihbarat faaliyetleri.

Halkın Desteğini Almaya Yönelik Etkinlikler

Aslında her türlü polislikte halkın yardım ve desteği önemlidir. Örneğin, işlenen suç ve suçlulukla mücadelede suçlunun yerini polise göstermek yerine, onu saklar ve yardım ve yataklık edilirse polisin işi kolay olmayacaktır. Fakat özellikle önleyici polislikte halkı desteği daha büyük önem arz etmektedir.

Polise Nasıl Destek ve Yardım Verilebilir?

- Öncelikle hukuka uygun hareket ederek, yani suç işlemeyerek,
- Polisin ulaşamadığı yerlerde suçu teşvik eden ortamlarda bulunmayarak ve bu tür ortamların oluşmasına izin vermeyerek,
- Bir suç işleme ihtimali olduğunda polise haber vererek, yani ihbar ederek.

Fakat maalesef toplumunda ihbar etmek, muhbirlik, ispiyon (espiyonaj) vs. gibi kavramlara olumsuz anlamlar yüklenmiştir. İnsanlar “yanlış anlaşılırım” kaygısıyla bunları yapmıyor. Ama bu polise yardım etmek ve kamu düzeninin sağlanmasına katkı yapmak demektir. Önemli bir vatandaşlık görevidir. Fakat ne yazık ki, bırak bu vatandaşlık görevini yapmayı, zaman zaman toplumun polise destek vereceğine, tersine suç ve suçluluğa yardımcı olduğunu görebilmekteyiz.

Gereksiz ve Komik Uygulamalar

Ancak bazen ihbar ve polise bilgi verirken polis gereksiz ve komik şekillerde meşgul edilebilmektedir. Gereksiz meşgulliyet derken, polisin haber merkezi ve iletişim kanallarının boş yere meşgul edilerek görevin yapılmasına engel olan eylemleri kastediyoruz.

Bunlara örnek olarak, veya başka bir yakını ile tartışmak veya kavga etmek sonucunda sinirle polisi arayıp, sonra pişman olup vazgeçmek, sarhoş ve akli denge sorunu olan insanların farkına varmadan polisi aramaları, ilan-ı aşk yapmalar, telefon sapığı gibi sapıklıklar vs. gösterilebilir. Bunlar olacağına olmasın daha iyi elbette...

Bir de komik şeyler vardır. Polis sınava girecek bir adayın üstünü ararken cep telefonunu görünce “telefonunu şu görevliye teslim et” demiş. Aranmak için sırada bekleyen bir diğer aday da polise yardım edecek ya, “abi benim cep telefonum arabada, ben de getirip o görevliye vereyim mi?” demiş.

Bazen de polis komik hale düşebilmektedir. Örneğin adam polis haber merkezini arayıp, havada UFO gördüğünü

söylemiş. Merkezdeki polis memuru ne dese iyi: ‘Havadayken yapabileceğimiz bir şey yok, inerse tutuklarız’.

Toplum Destekli Polislik (TDP)

Polise yardım ve destek derken son dönemde yaygınlaşan TDP’i kastetmiyorum. TDP’te bir yanlış tercüme ve sonucunda Türkiye’de farklı bir uygulama söz konusudur. TDP’in orijinali ‘Community Policing’dir. 1980’li yıllarda, John Alderson’un geliştirdiği bir yaklaşımdır. ‘Community Policing’, “topluma yönelik polislik, toplum için polislik, yani toplumun huzuru ve rahatı için özellikle suçu önlemeye çalışmak” gibi bir anlam yüküldür. Yani bir tür önleyici polisliktir. Polisin toplum için bir şeyler yapması demektir.

Oysa “TDP” deyince, önleyici olsun, adli olsun her türlü polislik hizmet ve görevine halkın destek vermesi anlaşılmalıdır ve böyle uygulanmaktadır. TDP şu şekillerde tanımlanır:

- Toplumun kendisine sunulan güvenlik hizmetine aktif olarak katılması.
- Hizmeti sunan güvenlik birimlerine yardım ve destek verilmesi.
- Polis-toplum işbirliğine dayanan bir güvenlik anlayışı.
- Aslında halkın desteğini almanın başka birçok yolu ve yöntemi vardır:
 - Halkla ilişkilerin geliştirilmesi.
 - Polisin tanıtımına yönelik etkinlikler.
 - Sosyal sorumluluk projeleri.

İşte TDP birimleri bunları yapıp halkın desteğini almaya çalışıyor. Fakat ‘community policing’ bu değildir.

Ahlaki ve Dini Açıdan Güçlendirilmesi Yaklaşımı

Bu yaklaşıma göre günah-suç arasında olumlu bir ilişki vardır. Buna göre manevi açıdan duyarlı olan insanlar günahattan, dolayısıyla da suçtan uzak dururlar. Diğer bir ifade ile ahlaki ve dini açıdan güçlü bir kişiliği olan insanlar suç işlemeye daha az meyilli olurlar. Dini yönden güçlü olmak da dinin gereklerini yerine getirmek ve onları hayatında uygulamak ile mümkündür.

Barışçıl olan bu yaklaşıma göre, toplumda suçun önlenmesi, amacıyla insanların ahlaki ve dini yönden güçlenmelerine yönelik bilgilendirmeler yapılmalı ve uygulamalar için özendirici tedbirler alınmalıdır.

4. Suç Önlemenin Önemi

Kamu düzeni, güvenlik veya polislikte, ne dersiniz deyin, önleyici polislik veya suç önleme çok önemlidir. Örneğin; akşam yastığımız kafamızı koyup yattığımızda, Allah başka bir şey yazmadıysa, bize ve evimize karşı herhangi bir saldırı, tecavüz vs olmadan sabah kalkacağımızdan eminiz değil mi?

Sabah kalkıp eşimizi ve çocuğumuzu işe ve okula gönderdiğimizde akşam sağ-salim döneceklerinden de o kadar eminiz ki...

Peki bu kanıksanmış güven nereden kaynaklanıyor? Elbette bazı önleyici tedbirlerin alınmış olduğunu ve güvenlik sisteminin 7 gün 24 saat çalıştığını bilmemizdir. Bu önleyici tedbirleri kim almış veya güvenlik sisteminin çalıştıranlar kim? Elbette polisimiz, jandarmamız ve nispeten diğer güvenlik teşkilatları...

5. Sonuç

Toplumun huzuru ve güvenliği için suçun önlenmesi son derece önemli ve etkili bir suçla mücadele yaklaşımıdır. Bu

önemli işlevi yerine getiren de polis ve diğere güvenlik güçleridir. Dolayısıyla, toplumsal hayatı ve güvenliğı ile bireylerin canını, malını ve manevi değerlerini gece-gündüz korumakla görevli güvenlik güçlerinin bazı kişi ve çevreler tarafından kötü ve zararlı bir unsur gibi gösterilmesi büyük bir yanlış, haksızlık ve insafsızlıktır.

İstenmez ve beklenmez, fakat güvenlik personeli de insandır, o da yanlış yapabilir, kızabilir, o da bir şeylere tepki gösterebilir veya direnebilir. Yine temenni edilmez ve beklenmez, fakat güvenlik güçlerine yanlış kullanılabilir veya onlara yanlış yaptırılabilir. Bu durumda elbette güvenlik güçleri ve personelinin dikkat etmesi gereken çok şey vardır. Fakat bunun için en büyük sorumluluk güvenlik güçlerini yöneten ve eğiten kişi ve kurumlara aittir.